

DAN SCHILLING & LORI CHAPMAN LONGFRITZOVÁ

Do posledního dechu

Hrdinský boj amerických speciálních jednotek
v afghánských horách

OMNIBOOKS

This edition published by arrangement with Grand Central Publishing, New York, New York, USA. All rights reserved.

Copyright © 2019 by Dan Schilling and Lori J. Longfritz

Translation © 2020 Daniel Dominik

ISBN 978-80-88274-50-6

DAN SCHILLING & LORI CHAPMAN LONGFRITZOVÁ

DAN SCHILLING & LORI CHAPMAN LONGFRITZOVÁ

Do posledního dechu

Hrdinský boj amerických speciálních jednotek v afghánských horách

Úvod

Tato kniha je výběrem z historie jedné z nejschopnějších a nejméně známých speciálních jednotek v dějinách lidského válčení. Jako mnoho hrdinských válečných příběhů začíná krizí.

Je to také příběh jednoho muže, Johna Chapmana, který obdrží nejvyšší národní vyznamenání za statečnost, když zachránil život třiatdvaceti kamarádům za cenu svého vlastního.

Konečně to je také historie Chapmanových kolegů, speciálních taktických operátorů, během operace Anaconda, první velké americké operace v probíhající globální válce s terorismem. Do historie vešlo, jak hrstka speciálních taktických operátorů dokázala s využitím svých jedinečných zkušeností a důvtipu odvrátit katastrofu a zneškodnit mnoho bojovníků Al-Káidy a Tálibánu, i když tato nešťastná operace dodnes pokračuje v odhalování svých tajemství.

Tato historie mužů z Combat Control Team (známých obecně pod zkratkou CCT používanou hromadně nebo na úrovni jednotlivců) není rozhodně úplná; je to spíše reprezentativní výběr odhodláních, schopností, úspěchů a ztrát. Důstojník Delta Force Tom Greer, který vedl lov na bin Ládina, píše ve své knize *Kill Bin Laden*, že „speciální taktičtí operátoři jsou nejschopnější a jedinečně vycvičení operátoři speciálních jednotek na světě. Úvodní výcvikové výběrové síto pro speciální taktickou letku amerického letectva trvá stejně dlouho a stojí dvakrát tolik potu, než cesta k tomu stát se operátorem Navy SEAL nebo Delta Force. A to znamená dostat se na místo, kde mohou dělat práci, pro kterou byli skutečně vycvičení, tedy přivolávat smrtící letecké útoky.“

Role CCT je výjimečná v tom, že jsou tam, kdekoliv jsou potřeba. V knize *Kill Bin Laden* Greer poznamenává, že „v relativně uzavřeném světě speciálních jednotek je útočníků a odstřelovačů dvanáct do tuctu. Ano, tito muži jsou vycvičení v mnoha smrtících dovednostech a v umění boje proti terorismu. Ale i když jste nejlepší z nejlepších, neznamená to, že jste nejlepší ve všem. Každý operátor Delta Force může dosvědčit schopnosti speciálních taktických operátorů letectva a jen zřídka zasahují bez mužů, kteří nosí šarlatové barety.“ CCT nejsou trvale přiděleni k týmům speciálních jednotek nebo útvarům Navy SEAL. Mohou bojovat s nimi, ale jsou k nim přiveleni, abych použil vojenský termín (myšleno začlenění nebo přidělení), když jsou potřeba pro bojové operace. Proto tito muži nasbírají v nejdéle probíhající americké válce v součtu víc bojových akcí než jejich protějšky ze speciálních jednotek námořnictva a armády, což z některých dělá nejzkušenější veterány ze všech předchozích amerických válek. Během globální humanitární krize dorazí často první, bez podpory, aby poskytli záchranu tam, kde jiní, také reagující jako první, nemohou. Jejich motto je „Být první na místě“.

Jsou zrozeni z prvních amerických tragických pokusů během druhé světové války vysadit výsadkářské jednotky do boje. Taktičtí operátoři tu byli dříve než jejich známější protějšky z Navy SEAL a dalších speciálních jednotek, se kterými po desetiletí tiše sloužili

v některých z nejdramatičtějších misí americké historie. Toto je příběh jedné takové mise.

Předmluva

Night Stalker (podpurný vrtulník speciálních operací) prolétal chladnou afghánskou temnotou údolí Šahi Chót, na bocích se ježil dvěma miniguny M134 s kadencí 6000 střel za minutu a kulometem M60 namontovaným na zadní rampě a byl připravený na palbu ručních zbraní tálibánských bojovníků.

U ovládacích pák vrtulníku MH-47E, tažného koně amerických speciálních operací, byl poddůstojník-specialista Alan Mack. Volací znak tohoto konkrétního Night Stalkeru byl Razor-03. Vzadu bylo šest příslušníků SEAL z nejslavnější jednotky v historii námořnictva SEAL Team Six. Mackovým jediným dalším pasažérem, sedmým členem nejelitnější party, byl speciální taktický operátor amerického letectva jménem John Chapman. Všech sedm mužů bylo dokonale vycvičených a také oni byli po zuby ozbrojeni a vyzařovalo z nich zaujetí. Volacím znakem jejich mise byl Mako-30. Bylo časně ráno 4. března 2002.

Mack odlétal v úvodních fázích nově vyhlášené americké války s globálním terorismem jako odpovědi na zákeřný útok z 11. září nesčetné výsadkové mise. Byl v Afghánistánu už celé měsíce a již se seznámil s riziky horského terénu a se zvyky nepřítelů. Tu noc bylo místo vysazení týmu na vrcholku jejich cíle, hory jménem Tákur Ghar, stanovené na poslední chvíli a Mack si nebyl jistý, jestli to zvládne, ale s velitelem týmu SEAL se shodli, že se o to pokusí. Na poslední chvíli se změnil dokonce i vrtulník, kterým letěli. On a jeho kopilot poddůstojník-specialista Talbot vyměnili svůj předchozí vrtulník za tenhle, když motor číslo dva toho původního nekontrolovatelně zvyšoval otáčky, takže ho museli vypnout a nechat stroj na zemi. Piloti si vzali nový vrtulník s přidělenou osádkou příslušníků mužstva, tvořenou leteckým mechanikem (který byl i pravým dveřním střelcem), levým dveřním střelcem a dvěma muži zadní rampy, z nichž jeden obsluhoval zadní kulomet. Po krátké předletové poradě vzlétl Razor-03 k nepřívětivému nebi.

Jak Night Stalker letěl nocí, do nákladového prostoru proudil dvěma dveřmi hned za kokpitem, kde stáli oba střelci u svých rotačních kulometů M134 a vystrkovali jejich šestihlavňovou hrozivost otvory, studený vzduch. Topení s ním nezvládalo držet krok.

Rotmistr Padrazza vyhlížel na zadní rampě ze svého stanoviště u zavěšeného kulometu M60 ráže 7,62 mm noktovizorem jejich „zákazníky“. Na rozdíl od výcvikových misí ve Spojených státech měli operátoři SEAL a Chapman tu noc pochmurnou náladu. Razor-03 měl tyto muže vysadit přímo na vrchol 3182 metrů vysoké hory, kde měli zřídit pozorovací stanoviště. Z jejich vyvýšené pozice měl Chapman jako letecký expert týmu přivolávat letecké útoky na tálibánské pozice v údolí. Četné změny mise na poslední chvíli chmury týmu Mako-30 jen posílily. V neposlední řadě kvůli tomu, že jejich velitel vydal rozkaz k vysazení týmu Mako-30 přímo na vrchol Tákur Gharu, místo aby vysadili tým stranou od něj, což by mu umožnilo přiblížit se k vrcholu skrytě, aby mohl odhalit případná nepřátelská postavení a zjistit počty bojovníků.

Mack viděl ze svého kokpitu přistávací zónu vrtulníku (HLZ) dalšího týmu SEAL, když nad ní přelétali. Tento tým, Mako-21, vysazoval další Night Stalker. Když se ze severu blížili ke své hoře, byli asi šedesát metrů nad vrcholem. Při zahájení dlouhého finálního přístupu byl u řízení vrtulníku Talbot. Mack pokračoval v prohlížení přistávací zóny noktovizorem a našel místo, kam by mohli obří vrtulník s dvěma rotory posadit. Bylo to relativně rovné místo vedle skupiny stromů hned pod vrcholem. Když zkracovali vzdálenost k hoře, Mack si všiml stop ve sněhu, který pokrýval svah. To nebylo samo o sobě nijak znepokojující, protože Afghánci procházeli drsným a odlehlým terénem i za toho nejnepříznivějšího počasí, ale když vrtulník sedal na zem a všemi směry rozpoutal sněhovou bouři, na jejich devíti hodinách se za pahorkem krčila postava.

Mack zapnul mikrofon intercomu a řekl veliteli týmu SEAL Brittovi Slabinskému: „Máte chlapa na devíti hodinách, vystrčil hlavu a zase zmizel.“

„Je ozbrojený?“ zeptal se velitel SEAL.

„To nevím.“

Byl připravený opustit vrtulník a chtěl být co nejdříve na zemi, kde bude mít tým víc možností, a tak odpověděl: „Rozumím. Obsazujeme přistávací zónu.“

Mack se z přídě vrtulníku díval noktovizorem, zatímco se operátoři SEAL a Chapman připravovali na vysazení, když si téměř přímo před sebou, na jedné hodině, všiml DŠK, ruského těžkého kulometu, vzdáleného jen asi padesát metrů na horizontu. DŠK je nebezpečná protiletadlová zbraň a vzdálenost od tohoto DŠK byla téměř nulová. Než stihl zvolat na své střelce „kontakt“, přicházela od nich současně hlášení o kontaktech z více míst - osel na třech hodinách, muž, který se kryje, na jejich deseti hodinách. Velitel týmu zopakoval, že jsou stále připraveni HLZ obsadit. Mack si pro sebe přikývl a zeptal se svého levého střelce, jestli má muže na jejich deseti hodinách na mušce. „Ano.“

Mack se chystal schválit zahájení palby levým střelcem, když jejich svět vybuchl. Do levého boku vrtulníku narazily dva RPG granáty. Než první vybuchl, prošel prostorem elektrické výstroje, pak plechovým zásobníkem se střelivem, zranil střelce a zabránil mu ve střelbě na útočníky. Mack mu palbu ještě neschválil, takže Tálibánci se dostali k výstřelu jako první. A byl to knockaut. Ten RPG vyřadil na zasaženém vrtulníku kompletně elektřinu a to znemožnilo použití elektřinou poháněných rotačních kulometů. Střelec zalehl na podlahu. Než stihl kdokoliv ve vrtulníku zareagovat, udeřil druhý RPG a vyřadil z provozu jejich radarový systém pracující v různých režimech.

Tým SEAL a Chapman zůstávali vzadu vyrovnaní a připravovali se k výsadbě. Rotmistr Dan Madden, který obsluhoval rampu, zvedl paži a blokoval týmu výstup, právě když jejich svět vzplál. Krátce poté zvolal na piloty: „Zadek připravený, dělejte, dělejte. Zvedejte!“

Když začaly systémy vrtulníku jeden za druhým selhávat, řízení poškozeného stroje převzal od Talbota Mack jako zkušenější pilot. Jako první selhal multifunkční displej následovaný navigačním systémem. Pak autopilot a s ním všechna jejich rádia. V kokpitu se setmělo. Naštěstí jim zůstal jako zdroj proud z baterií, díky kterému fungoval intercom, takže posádka mohla spolu alespoň mluvit, i když ne bojovat. Jejich noktovizory byly samostatně napájené baterií na

přilbě, takže byly vůči selhávajícím systémům zpuštěného stroje také bezpečné.

Mack zvýšil ovládáním na páce kolektivní výkon motorů a vzletl. Ale zvýšený tah pro vzlet ve velké výšce a za extrémních podmínek způsobil nebezpečný stav. Rotory začaly zpomalovat a poklesávat. Žádné přístroje v kokpitu to nesignalizovaly, ale když Mack uslyšel měnící se zvuk svistu otáčejících se rotorů, roky zkušeností mu napověděly, že má problém. Pro jeho vyřešení snížil výkon, aby znovu získal zoufale potřebné otáčky rotorů, jejichž kolísání způsobovalo, že vrtulník se nad teď velmi „horkou“ HLZ a horou pohyboval nahoru a dolů.

Poddůstojník-specialista Neil Roberts, který si nepřipnul pojistné lanko k vrtulníku, stál připravený vzadu na okraji rampy čelem do tmy. Skutečnost, že nebyl napojený na intercom nebyl problém, protože nevystoupí z vrtulníku, dokud mu to nenařídí osádka, a Madden rampu právě zablokoval.

Když se zasažený vrtulník pokoušel vzletnout, situace se zhoršila. Ze tmy přilétl svištící třetí RPG, narazil do jejich pravého boku a zničil pravou elektrickou skříň. Než se mohli vzdálit, ještě jeden RPG zasáhl rampu, kde stáli Roberts s Maddenem a Padrazzou, střelcem z kulometu. Výbuch zničil automatický výmetník klamných cílů a vrtulník se pod nárazem zakymácel. Roberts přitom sklouzl po sklopené rampě a Padrazzo těsně za ním se ho zoufale snažil udržet nahoře. Roberts, plně naložený třicetikilovým batohem, bojovou výstrojí a lehkým kulometem SAW M249, měl hmotnost přes sto třicet kilo. Oba muži se dokázali chytit, když klouzali k pár decimetrů vzdálenému okraji rampy.

Madden se po nich vrhl. Když oba muži klouzali kolem něj, Robertsovy nohy vylétly do vzduchu. Madden, stále upoutaný k rampě svým střeleckým postrojem, chytil operátora SEAL za kotník, ale jen ho to táhlo s ním, dokud ho se silným trhnutím nezastavil konec lanka postroje. Roberts proklouzl kolem něj a mával rukama, když se blížil k té prázdnotě. Madden a Padrazza operátora SEAL visícího nad zasněženými svahy chvíli udrželi za kotník.

Ve chvíli byl pryč.

Jak Mack bojoval o záchranu jejich životů, aniž tušil, co se za ním právě stalo, vrtulník se mezitím začínal zvedat. Madden bezmocně sledoval, jak Roberts spadl ze tří metrů do sněhu, udeřil se do zad, a jak se vrtulník belhal pryč, zmizel do noci.

Než Madden stihl zvolat „ztracený muž“, neutěšená situace se ještě zhoršila. Jeden z členů osádky ohlásil do intercomu, že přišli o jeden motor. Mack, aniž tušil, že ztratili i operátora SEAL, věděl, že s jedním motorem nemohou letět a z mrtvých přístrojů na přístrojové desce také neměl jak zjistit, který motor vysadil. To nejlepší, co mohl udělat, byla autorotace (přistání bez účinku motoru, v podstatě řízená havárie) někde před nimi u úpatí té nehostinné hory. Zatímco se Mack potýkal s problémy typu výkonu motoru, klouzání po svahu, místa přistání a nefungujících přístrojů, Madden vytahoval nahoru Padrazzu, který visel z rampy a divoce se otáčel na střeleckém popruhu. Madden do intercomu několikrát zvolal: „Oba motory běží!“ Slyšel je ze zadní části stroje přímo nad hlavou.

Mack neztrácel čas zjišťováním skutečnosti a byl odměněný horizontálním letem, který potvrzovalo hlášení v intercomu. Měl teď víc možností, ale vrtulník brzy začal vibrovat a řízení bojovalo s pilotem, takže Mack měl pocit, jako by mu v ruku ztěžklo. Věděl, že musí vrtulník dostat okamžitě na zem.

Zatočil na sever do směru, ze kterého přiletěli, a hledal místo, kam by ho mohl posadit, když uslyšel zezadu volání, že někde na HLZ ztratili muže. Do prdele. „Jste si jistí?“ Madden tou dobou už vytáhl svého kolegu do vrtulníku a oba muži odpověděli současně do intercomu: „Ano!“

Mack byl rozhodnutý. „Vracíme se, abychom ho vyzvedli,“ oznámil přes intercom. Všichni členové osádky s jeho rozhodnutím souhlasili, ale střelci mu připomněli, že nemají funkční zbraně. Mack je požádal o zkušební střelbu, ale kulometry byly mrtvé.

Přesto začal zatáčet doprava, aby se otočil a zamířil do bezvýhodného masakru a přestřelky, která je zcela jistě čekala. Ale když to udělal, ovládání vrtulníku s ním dále bojovalo. Pak se zablokovala páka kolektivu a žádná síla s ní nedokázala pohnout. Jeho vrtulník byl zasažený a slepý, rozpadal se a padal z oblohy.

Návrat na HLZ nebyl možný. Roberts měl jen malou naději, protože Night Stalker odkulhal z hory do temnoty za ní.

Když se kymáceli a otřásali jako uvnitř VW Brouka v hurikánu, Chapman se vzadu pevně držel své sedačky z nákladové sítě, v tuto chvíli neschopný ovlivnit Robertsův nebo svůj vlastní osud. Neměl tušení, co očekává samotného Robertse na hoře, kterou teď viděl nákladovým otvorem mizet do noci. Přistávací zóna se během pár minut ztratila mezi desítkami tuctových vrcholů, které obklopovaly údolí Šahi Chót. Není možné říct, jestli si Chapman uvědomil budoucnost svého týmového parťáka v rukou desítek ostřílených čečenských a uzbeckých bojovníků. Určitě netušil, že za další dvě hodiny bude s Robertsem čelit úplně stejné situaci. Jejich osudy bude dělit jen šest kroků a oba osamělí muži budou bojovat proti mnoha protivníkům.

Pokud byl v sedmičlenném týmu někdo, kdo možná mohl sám přežít v nepřátelském území proti nepřekonatelnému počtu nepřátel, byl to Chapman, osamělý speciální taktický operátor - jediný muž s drtivou palebnou silou celé flotily amerických letounů a smrti na dosah, a schopností použít je k přesnému útoku na jednotlivce nebo desítkami tun pum rozdrtit jakoukoliv horu nebo shromážděné bojovníky.

John vzadu ve ztemnělém vrtulníku v tu chvíli nevěděl, že jeho osudem bude brzy zachránit životy zbývajících členů svého týmu SEAL a dalších osmnácti mužů, kteří nakonec nasadí své životy na záchranu Johna a operátora SEAL. To, jak se John stane tím mužem a hrdinou zmrzlého vrcholu hory Tákur Ghar, je pozoruhodným a jedinečným příběhem o zbrani tak neznámé stejně jako v americké vojenské historii neviditelné – speciální taktický operátor amerického letectva. John nebude jediným CCT na Tákur Gharu nebo v okolních horách. V řadách amerických a spojeneckých jednotek speciálních operací, které se podílely na operaci Anaconda, jež byla určená k vymýcení Tálibánu a v nichž byl Johnův tým jen malou součástí, bylo víc než deset těchto bezejmenných válečníků.

V historii lidského válčení neměl žádný jednotlivý válečník tak spolehlivou moc nad životem a smrtí. Toto je příběh Johna

Chapmana a jeho bratrů, nejnebezpečnějších bojovníků, kteří kdy kráčeli po bojišti.

Část I.

Vývoj

Kapitola 1

Červenec 1966

Roj čtyř stíhaček burácel nad vrcholky hor, které vrhaly stíny na údolí mezi nimi, směrem k určenému cíli. Jeden z pilotů, poručík Ed Rasimus věděl, že vojáci jsou v potížích, protože jeho roj - volací znak Whiplash Bravo - povolali, aby poskytl blízkou leteckou podporu předsunutému speciálnímu taktickému operátorovi letectva. Ed v kokpitu věděl, že to bude obtížný nálet. Whiplash Bravo letěl hluboko do „indiánského území“ a věděl to. Místním náboženstvím obyvatel dole pod ním nebyl islám, ale animismus se silným vlivem Buddhy. Bylo léto 1966 a vše, co Ed viděl, byla bujná džungle Laosu, která se prostírala do všech stran. Příšerné vedro a vlhkost vytvářely své vlastní mraky, které ležely na krajině jako šedá deka, a ještě více maskovaly terén a možná nepřátelská protiletadlová postavení. Nebylo to dobré místo, kde by se měl člověk zdržovat.

Jedno z Edových čísel zkusilo zavolat CCT (volací znak Butterfly-44), odlidštěný hlas, který je navede na místo náletu. Nic. Rychle se blížili a jen šedesát kilometrů od místa kontaktu proniklo éterem slabé udýchané hlášení: „Zdravím, Whiplash. Tady Butterfly čtyřiačtyřicet, slyšíte mě?“

Konečně. „Rozumím, Butterfly. Máme pro tebe čtyři pětníky (stíhačky F-105) s čtyřadvaceti kanystry napalmu a dvacet miki-mike (kanóny ráže 20 mm). Můžeme se zdržet asi dvacet minut a jsme teď asi šedesát kilometrů od tebe.“

Speciální taktický operátor Jim Stanford, Butterfly-44, nebyl ve vzduchu. Devětadvacetiletý veterán s jedenácti lety odslouženými v letectvu pokračoval: „Díky, Whiplash. Rozumím vašim číslům.“

Jsem teď na zemi a doplňuji palivo. Stojím na křídle a čerpám do letounu benzín, ale do tří minut bych měl být ve vzduchu. Cíl není moc daleko.“

Ed v kokpitu F-105 musel tyto informace zpracovat. *Butterfly-44 je na zemi? Doplňuje palivo do svého letadla? Na nepřátelském území?* I když byl odlidštěný hlas udýchaný, neznělo přehnaně ustaraně. F-105 začaly kroužit a čekaly na instrukce.

„Whiplash, Butterfly čtyřiačtyřicet pojíždí. Budu u vás za minutku. Jste připraveni na předání informací?“ zeptal se Stanford, když jeho malý neozbrojený a nepancéřovaný jednomotorový letoun Pilatus Porter vzlétl z nezpevněné dráhy, kde on a jeho pilot museli přistát a sami si do něj doplnit palivo. Bylo krátce po čtvrté hodině odpoledne a pro Jima a jeho pilota, zaměstnance CIA, který letěl pod krytím Air America, bylo přistání na krátké dráze v džungli jen dalším dnem v tajné a ilegální americké válce v Laosu, na druhé straně řeky Mekong z Thajska. A ten den to ani nebyly jejich první útoky.

„Rozumím, Butterfly, pokračujte.“ Ed, který předpokládal, že CCT přiletěl stejně jako on sám z Thajska tak, že nepozorovaně proklouzl přes hranici, hodnotil muže za tím hlasem. *Pokud při ilegálním průniku do Laosu kradu poklice kol od auta, pomyslel si, je tenhle chlap kvalifikovaným zlodějem aut.* Bude obtížné zaútočit skrz husté naducané mraky, které zakrývaly většinu země.

„Dobře, Whiplash. Pět kilometrů na sever od mé pozice máme údolí s asi patnácti stovkami pravidelných vojáků Pathet Lao (laoská komunistická organizace bojující proti Jihovietnamcům a Američanům). Na kopcích na jihu jsou asi dvě stovky vojáků Laoské královské armády. Potřebuji, abys shodil napalm do údolí, a my se pokusíme rozšířit ho kolem. Můžeš mi poskytnout několik průletů a shazovat ve dvojicích?“

„Rádi to uděláme, Butterfly.“ Ed přehodnotil svůj názor na Butterfly-44. *Nekrade auta nebo poklice od kol. Evidentně řídí celou mafii.*

„Whiplash, Butterfly čtyřiačtyřicet tě vidí. Pokud se podíváš na svou desátou hodinu dole, měl bys být schopný mě spatřit. Mám Pilatus Porter, jsem v třech stech metrech a kroužím doleva. Obranou v této oblasti jsou ruční a automatické zbraně s ohlášenými

kanóny ráže třiadvacet a sedmatřicet milimetrů, které sem měly ráno přijít z údolí. Chtěl bych, abyste údolí zpracovali od východu na západ a vyletěli na jih. Naši jsou na kopcích na jihu. Zavolejte, až budete mít vizuální kontakt.“

„OK, Butterfly. Vedoucí Whiplash tě vidí.“

„Whiplash, bohužel ti nemohu označit cíl. Pravidla nasazení zbraní mi neumožňují nosit munici. Ale pokud mě vidíte, ukážu vám cílovou oblast špičkou svého levého křídla.“

Ed Rasimus sledoval z výšky 4200 metrů, jak se malý bílý letoun zřetelně viditelný proti zelené džungli naklání na křídlo, aby naznačil zalesněnou oblast.

Vedoucí F-105 cíl potvrdila a ohlásila: „Přilétám z východu.“

„Whiplash, máte povolení k útoku. Já se budu držet na severu.“

Rasimus si na vedoucí letoun vzpomíná jasně. „Vidím lesklé hliníkové kanystry s napalmem, jak opouštějí jeho letoun. Křídélka je aerodynamicky udržují v přímém letu, aby se nepřevrátily, a ohnivá koule v džungli je stále impozantní.“

Stanford ze svého pomalého zářícího letounu zavolal: „Pěkný zásah, vedoucí. Dvojko, polož ten svůj na západ od kouře vedoucího. Trojko, shod' to dál na západ, a čtyřko, postarej se o konec údolí. Dvojko, máš povolení k útoku.“

F-105 pokračovaly s bombardováním bojovníků Pathet Lao napalmem, dokud jim nedošel, a pak požádaly o povolení provádět nálety s kanóny ráže 20 mm. Když stíhačkám konečně došlo palivo a malé údolí poblíž Plaine de Jarres opustily, Stanford je s vděkem odeslal pryč. „Díky moc, chlapci. Pošlu vám posouzení škod, až to tady naši chlapci zítra projdou, ale teď vám mohu jen poděkovat. Opět jste na noc zachránili pevnost.“

Když Rasimus mířil k hranici a do bezpečí Thajska, pomyslel si: *Nedokážu se vžít do jeho situace. Neumím si představit, že jsem v džungli v malém letadle a proti obrovské přesile pozemních jednotek. Nemohu uvěřit, že tam žije a řídí leteckou válku, ve které nesmí opětovat palbu. Protože já letím zpět na svou bezpečnou základnu s klimatizovaným pokojem a bílým povlečením, horkou sprchou a studeným pivem v důstojnickém klubu, říkám si, co je to*

asi za chlapa. Doufám, že Butterfly bude mít klidnou noc. Doufám, že bude mít hodně klidných nocí. Zaslouží si je.

Stanford a jeho pilot to také obrátili domů na nejutajenější leteckou základnu na světě známou jako Lima Lokace 36 Rezervní. Říkají jí jednoduše „Rezervní“ a je to nezpevněná dráha, kterou uprostřed džungle postavila a provozovala CIA. Pro Jima končila většina dní kolem 17.30 po dni plném náletů, koordinování záchran a další podpory jednotkám Laoské armády, které velel legendární generál Vang Pao. „Když slunce zapadlo, náš den ve vzduchu skončil. Mohli jsme se setkat s generálem Vang Pao a pak jít na verandu Air America, posadit se, povídat si, dát si pár panáků a hrát si se psy nebo s medvědy v kleci.“

Hovory se většinou točily kolem toho, který z pilotů Air America poletí s CCT další den, což bylo každonoční rozhodnutí s potenciálně závažnými následky. Dva taktické operátory s jejich piloty už sestřelili, a přestože je zaregistrovali jako pohřešované v akci, předpokládalo se, že jsou mrtví. V té době jich nebylo v zemi nikdy víc než čtyři a CCT vyhledávali v Laosu v letech 1965-1967 veškeré cíle letecké války, ale nikdo o nich nikdy neslyšel.

* * *

Když si Stanford v Laosu vychutnával zasloužené pivo, na druhé straně zeměkoule ve Windsor Locks v Connecticutu a v úplně jiném světě, než kde se vedla poslední americká válka, měli Gene a Terry Chapmanovi plné ruce práce s výchovou svého třetího dítěte, Johna Allana Chapmana, narozeného 14. července 1965. Město je něco jako připomínka Normana Rockwella, stereotypní Nová Anglie. V jeho ulicích bují vzrostlé stromy z tvrdého dřeva, duby, jilmy a javory, které za horkých letních dní nabízejí stín a vytvářejí koruny, jež po příchodu chladných podzimních dnů hýří ohnivými barvami. Windsor Locks byla komunita, kde jste opravdu mohli souseda požádat o trochu cukru, děti ze sousedství si spolu hrály venku a dospělí dohlíželi na všechny děti, nejen na své vlastní. John pocházel z prostých poměrů a pro nejnovějšího člena rodiny to byl ideální svět.